

== == == == == == == == ==
DNR SN-2017-188:1
DPL 704
== == == == == == == == ==

Östhammars Kommun

2017-10-02

Socialkontoret

Överenskommelse om gemensam rutin mellan socialförvaltningen Östhammars kommun och överförmyndarförvaltningen Uppsala

Parterna har undertecknad dag kommit överens om att dokumentet
”Information och rutiner om ansvar och roller” fastställs. Dokumentet är daterat
2017-09-01 och syftar till att tydliggöra respektive part ansvarsområde.
Dokumentet är giltigt tills endera part skriftligen säger upp överenskommelsen.

Dokumentet innefattar områdena

- Rutiner vid ankomst
- HVB's ansvar
- God man/särskild förordnad vårdnadshavares ansvar
- Socialtjänstens ansvar
- Avvikande från boendet
- Samt övriga formalia kring överenskommelsen

Socialförvaltningen
Östhammars kommun

Datum 2017-09-15

Håkan Dahlqvist
Socialchef

Överförmyndarförvaltningen
Uppsala kommun

Datum 2017-09-21

Ida Hellrup
Förvaltningsdirektör

Bilaga: Information och rutiner om ansvar och roller

Information och rutiner om ansvar och roller

för god man/särskild förordnad vårdnadshavare,
socialtjänsten IFO barn och unga och HVB för
ensamkommande barn och ungdomar anvisade till
Östhammars kommun

Denna information har sammanställts för att underlätta samarbetet kring de ensamkommande barnen i Östhammars kommun (2017-09-01)

Rutiner vid ankomst

- **Anvisning:** Socialtjänsten får via fax från Migrationsverket med information om anvisning till kommunen. Socialtjänsten beslutar om placering.
- **Förordnande av god man:** Överförmyndarnämnden förordnar god man. Beslut tas direkt om det är ett barn som inte har god man sedan tidigare, god man åtar sig uppdraget muntligt på telefon eller via mail. Finns en god man sedan tidigare i annan kommun, som begärt sig entledigad, tas beslut om byte först efter att barn och god man träffats och skrivit under åtagande som god man respektive samtycke till god man. När beslut om god man är fattat mailas beslutet till socialtjänsten som meddelar boendet.
- **Tolk:** God man bokar tolk vid enskilt samtal med barnet. Boendet bokar tolk i samband med inskrivningssamtal och vid andra tillfällen på boendet där tolk bör delta. Auktoriserad tolk ska användas. Socialtjänsten bokar tolk vid möten på deras initiativ.
- **Möten:** Den föreslagne gode mannen kontaktar boendet och de kommer överens om en första mötestid för inskrivningssamtal där kontaktperson, enhetschef, god man och ungdom kan träffas med tolk. Socialtjänsten bokar in mötestid för att på börja sin utredning.
- **Mötet med kontaktpersonen från boendet:** God man, och kontaktperson från boendet presenterar sig för varandra. God man och kontaktpersonen berättar vem som ansvarar för vad med utgångspunkt i denna överenskommelse bl.a. samt går igenom rutiner och regler som finns på boendet.

Kommunens HVB - ansvarar för

(stjärnmarkerade punkter gäller även efter uppehållstillstånd)

- att anmäla till skola (gemensamt med god man)
- att anmäla till Cosmos för hälsoundersökning. God man bör ges information och möjlighet att delta. (gemensamt med god man)
- att lista barnet på vårdcentralen (gemensamt med god man)
- att anmäla till tandvården (gemensamt med god man)
- att handha omvårdnaden av barnet*
- att hålla regelbundna kontaktpersonssamtal. Till en början med ska tolk användas.*(undantag - då kontaktperson kan ungdomens språk)
- att kontinuerligt hålla god man underrättad om barnets situation*
- att sköta den vardagliga kontakten med skolan; t.ex. sjukanmälan samt om möjligt delta i inskrivnings- och utvecklingssamtal tillsammans med god man. *
- att förse ungdomen med busskort, avseende fritid.*
- att ge förslag och stöd i aktiviteter*
- att anordna gemensamma aktiviteter*

- att biträda vid klädinköp – vid behov*
- att ansvara för kontakten med hälso- och sjukvården vid enklare behov*
- att förvara och tillhandahålla medicin (OBS - beslut om egenvård) efter överenskommelse med god man*
- att vid behov tillhandahålla matsäck eller matpengar vid besök på Migrationsverket
- att ansvara för att ordna transport till sjukhuset vid akut inläggning – (undantag vid svåra akuta tillstånd ska ambulans tillkallas).*
- att initialt skjutsa till advokat, Migrationsverket eller liknande möten till dess att ungdomen känner sig trygg och har lärt sig att åka kollektivt på egen hand.
- att medfölja god man till Migrationsverket för delgivning av avslagsbeslut.
- att vid behov medverka vid möten med socialtjänsten, god man och barnet.*
- att kontinuerligt föra journalanteckningar samt ställa dessa till god mans förfogande efter sekretessprövning, om han eller hon så önskar.*
- personalen ska alltid ta kontakt med god man om man misstänker att något inte står rätt till, exempelvis vid besök av personer som inte upplevs vilja barnets bästa eller om barnet uppvisar avvikande beteende. *

God man/särskild förordnad vårdnadshavare (sfv) ansvarar för
(stjärnmarkerade punkter gäller även barn med uppehållstillstånd)

- att anmäla till skola (gemensamt med boendet)
- att anmäla till Cosmos för hälsoundersökning. God man bör ges information och möjlighet att delta. (gemensamt med boendet)
- att lista barnet på vårdcentralen (gemensamt med boendet)
- att anmäla till tandvården (gemensamt med boendet)
- barnet i vårdnadshavarens ställe*
- barnets ekonomi *
- att ansöka om dagersättning samt förmedla LMA-kort från Migrationsverket
- att ansöka om busskortersättning (avseende fritid)
- att ansöka om aktivitetsersättning från Migrationsverket.
- att hålla i kontakten med Migrationsverket och juridiskt ombud
- att lämna sitt telefonnummer till barnet och boendet*
- att hålla kontinuerlig kontakt med barnet och att träffa barnet minst en gång per månad*
- kontakt med sjukvården om särskilda vårdbehov föreligger, t.ex. sjukhusvård, medicinering, barn- och ungdomspsykiatri*
- att lämna information till boendet om barnets hälsotillstånd, ev. medicinering m.m.*
- att bistå barnet i alla myndighetskontakter*
- kontakt med skolan; utvecklingssamtal, behov av särskilt stöd, att besluta om skolgång, skolval etc *
- att fatta beslut vid övernattningsplatser och vid resor samt informera

boendet om detta*

- att finnas tillgänglig per telefon, snarast möjligt, dock inte 24 timmar per dygn, och att alltid meddela barnet och boendet om god man ska resa bort.*
- att lämna skriftligt samtycke till att information, avseende barnets situation, överlämnas till nytt boende.*
- att vid egen ledighet mer än 14 dagar meddela överförmyndarkontoret om bortavaro

Socialtjänsten ansvarar för

- Att en socialsekreterare utses till barnet. Socialsekreteraren ansvarar för uppföljning av placeringen.
- Att Socialsekreteraren ska ha enskilda samtal med barnet där barnet även ska beredas möjlighet att framföra synpunkter/klagomål på HVB och god man.
- Att vårdplan/genomförandeplan upprättas i samverkan med god man och HVB. God man skall alltid kallas och ges en reell möjlighet att delta.
- Att planera fortsatt boende efter beviljat uppehållstillstånd i samråd med god man som skall godkänna placeringen.
- Att god man blir informerad om regler gällande ekonomi på HVB (ev. fickpengar, klädpengar ska aldrig betalas ut direkt till barnet).
- Att de medel till barnet som socialtjänsten sätter in på god mans konto måste innehålla barnets personnummer.
- Att det efter att barnets beviljats uppehållstillstånd görs en ansökan till tingsrätten angående SFV.
- Att familjeefterforskning sker efter uppehållstillstånd.
- Att stödja och uppmuntra barnets kontakt med sin ursprungsfamilj.

Aktiviteter

HVB ansvarar för och bekostar aktiviteter på generell nivå. HVB ansvarar för att med regelbundenhet anordna gemensamma aktiviteter och avsätta en viss summa pengar för det. Aktiviteterna ska vara schemalagda och anpassas till årstiderna. Aktiviteterna kan vara av såväl nöjes- som integrerande karaktär.

Ensamkommande asylsökande barn som avviker från boendet

I Sverige och andra länder finns problem med att ensamkommande barn avviker kort tid efter de har ansökt om asyl. Ibland fungerar Sverige som transitland för vidare resa till andra s.k. Schengenstater. Människosmuggling, men också människohandel, kan vara aktuella brott i samband med att ensamkommande asylsökande barn avviker.

För det första gäller att god man kan förbjuda barnet att lämna boendet. Likaså kan god man lämna

anvisningar till personal på boendet att barnet inte får lämna boendet tillsammans med okända personer eller att barnet måste uppge vart den ska. Personalen ska också alltid ta kontakt med god man om man misstänker att något inte står rätt till.

Om barnet avviker måste följande åtgärder genast vidtas:

(efter 12 timmars oanmäld frånvaro, det handlar inte om en för sen ankomst på några timmar)

- Boendet kontaktar god man för information och samråd.
- Boendet eller god man gör omgående en polisanmälan, det finns ett nationellt larmnummer 116 000
- Boendet meddelar socialtjänsten
- God man meddelar överförmyndarkontoret
- Kvarlämnade tillhörigheter – kan tas om hand av boendet under max tre månader för att därefter kastas alt. skänkas bort

När barnet är missnöjd med sin god man

Överförmyndarnämnden ansvarar för att entlediga god man och förordna ny god man om:

- Kontaktperson på boendet eller annan person som barnet har förtroende för hjälper till att kontakta/mejla överförmyndarkontoret.
- Kontaktperson på boendet har ett ansvar att på eget initiativ, förmedla till ÖF om god man missköter sitt uppdrag. Detta att anmäla är känsligt för ungdomarna. Om en formell anmälan ska göras bör det ske via enhetschef.
- Klagomålen bör inlämnas skriftligt, om klagomålen meddelas via telefon görs en journalanteckning.
- God man får bemöta klagomålen, i normala fall har god man 14 dagar på sig för detta. Överförmyndarnämnden kan fatta beslut om att entlediga god man omedelbart (så kallat interimistiskt beslut) om dröjsmål med att entlediga god man innebär fara för barnet.
- Överförmyndarkontoret kommunicerar svaret med barnet.
- Överförmyndarnämnden fattar beslut om eventuellt entledigande av god man om barnet begär det.
- För att entlediga en god man krävs att denne gjort sig skyldig till missbruk eller försummelse i sitt uppdrag eller att god man kommit på obestånd och på grund av detta är olämplig för sitt uppdrag,

När kan god man entledigas

Så länge det asylsökande barnet befinner sig i Sverige får den inte vara utan ställföreträdare = god man. Den gode mannen företräder barnet endast i Sverige. God man ska entledigas om barnet ”varaktigt lämnar Sverige” Enligt prop. 2004/05:136 sid 27 avses de fall då det med ”säkerhet har konstaterats att barnet befinner sig utomlands och har för avsikt att stanna kvar där. Först därefter

kan det bli aktuellt att besluta om upphörande av godmanskapet”.

I de fall barnet avvikit från sitt boende kan det inte utan vidare antas att barnet lämnat landet. Godmanskapet ska under denna tid bestå.

Under vissa förutsättningar kan dock överförmyndarnämnden överväga att entlediga god man trots att det med säkerhet inte kan fastställas att barnet lämnat Sverige. Har barnet avvikit från sitt boende och hållit sig gömd i flera månader utan någon kontakt med god man eller någon myndighet som Migrationsverket eller polisen kan god man entledigas. Om barnet ger sig till känna ska god man omedelbart förordnas. Barnet får inte stå utan god man då den befinner sig i landet.

Det är av största vikt att överförmyndarförvaltningen informerar god man om det ansvar denne har ifall barnet avviker. Har god man fortsatt kontakt med barnet, trots att det håller sig gömt, ska naturligtvis godmanskapet kvarstå.

Speciella rutiner vid beslut om uppehållstillstånd

God mans ansvarsområde

- God man ska närvara tillsammans med ungdomen när Migrationsverket delger beslut om asyl samt vid beslut om förändring av barnets ålder.
- Meddela beslutet till Överförmyndarkontoret och socialtjänsten.
- Planering av framtida boende görs tillsammans med socialtjänsten, Sfv/god man skall godkänna boendet.
- Lämna skriftligt samtycke till att information, avseende barnets situation, överlämnas till ev. nytt boende.
- Tömmer ICA-kortet på pengar. Kortet upphör att gälla 30 dagar efter PUT.
- Folkbokföring hos Skatteverket, barnets personnummer skickas med post efter 1 – 4 veckor. Meddela skolan fullständigt personnummer så att de kan meddela CSN.
- Öppna bankkonto och medverka till att skaffa ID-handling. Antingen på banken (gratis men eget foto krävs) eller skattekontoret (då det kostar ca 400:- men foto ingår i priset).
- Registrering hos Försäkringskassan.
- Barnbidrag kan inte sökas av god man. Sfv kan ansöka om barnbidrag så snart sfv utsetts.
- Ansöka om studiebidrag om barnet är över 16 år under förutsättning att barnet går på gymnasieskola. Om barnet är över 16 år och går i grundskola kan sfv, begära förlängt barnbidrag.
- Ansöka om extra tillägg till studiebidraget sker inte automatiskt eftersom barnet inte är fött i Sverige. Ansökan måste gå via socialförvaltningen för underskrift.
- Lämna tillbaka LMA-kortet till Migrationsverket.

Rutiner vid avslagsbeslut

När ett avslagsbeslut ska meddelas av Migrationsverket ska både gode man och en personal

från boendet medfölja. Barnet kan få en fördröjd reaktion som kommer senare på kvällen och bör därför inte lämnas utan kontakt den första kvällen. Därefter bör personalen vara ytterst uppmärksam på barnets reaktioner och stå i kontinuerlig kontakt med god man så länge barnet bor kvar, dock längst fram till 18-årsdagen då ansvaret för de med avslagsbeslut eller pågående asylprocess övergår till Migrationsverket i de flesta fall.

